

Feli Iribar Makazaga
Zestoa, Gipuzkoa (1947)

Aurkibidea

Biografia

1964an, 17 urte zituela, mailetak hartuta baserria utzi, eta Zestoako bainuetxera joan zen lanera. Zestoako bainuetxearen gaineko kontuak jasotzearen, elkarrizketa egin zioten Euskadi Irratiko "Bide Batez" saioan, [Juanita Regil](#)ekin batera. Bainuetxeko lanari eta bizimoduari buruzko azalpen ugari eman zituen.

Zintak

ZES-022

- **Proiektua:** Euskadi Irratia
- **Elkarrizketatzailea(k):** Artetxe, Jesus
- **Data:**
- **Iraupena:** 28 min
- **Euskarria:** Mini Disc
- **Kodifikatzailea:** Otegi, Aitziber

Pasarteak

1. 17 urterekin Zestoako bainuetxera

- **Erref:** ZES-022/002
- **Iraupena:** 0:01:11. **Hasi:** 00:04:02. **Bukatu:** 00:05:13
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

17 urterekin maleta hartu eta bi hilabeterako joan zen bainuetxera. Abentura bat zen beraientzat, 11 neska zestoar joan ziren.

2. Bainuetxeko lana

- **Erref:** ZES-022/003
- **Iraupena:** 0:01:47. **Hasi:** 00:05:13. **Bukatu:** 00:07:00
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Lanbideak » Neskameak

Laburpena:

Bainuetxeko neskameen janzkera nolakoa zen azaltzen du. Jangelarako eta tabernarako jantzi ezberdina izaten zuten. Egun osoko lana izaten zuten eta ganbaran zituzten beraien logelak. Astean behin izaten zituzten ordu batzuk jai.

3. Alameda hoteleko dendan lanean

- **Erref:** ZES-022/004
- **Iraupena:** 0:02:04. **Hasi:** 00:07:00. **Bukatu:** 00:09:04
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Merkataritza, dendak (kokapena)

Laburpena:

Juanita 1945ean Alameda hoteleko denda batean hasi zen lanean. Ondoan gizonezkoen bizartegi bat, zapata garbitzailea, manteleria saltzailea, korreoa eta abar zituen. Juanitak kristalezko galtzerdiak, koloniak eta beste hainbat gai saltzen zituen, opariak.

4. Uniforme gabe zeudenak ezkutuko atetik

- **Erref:** ZES-022/005
- **Iraupena:** 0:02:10. **Hasi:** 00:09:04. **Bukatu:** 00:11:14

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Lanbideak » Neskameak

Laburpena:

Neskame zeudenei ez zieten uniforme gabe ibiltzen uzten hoteleko jendearen aurrean; uniforme gabe zeudenean ezkutuko ateetatik ibiltzen ziren. Jende aberatsa ibiltzen zen eta ez zen inor gaizki jantzita ibiltzen. Gorbata gabe joanez gero ez zieten jangelara sartzen uzten.

5. Bainuetxeko tarifak 1907an

- **Erref:** ZES-022/006
- **Iraupena:** 0:00:45. **Hasi:** 00:11:14. **Bukatu:** 00:11:59

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Merkataritza, dendak (kokapena)

Laburpena:

1907an bainuek zituzten prezioak azaltzen dituzte.

6. Zestoako hotelak; kanpotar ugari herrian

- **Erref:** ZES-022/008
- **Iraupena:** 0:01:26. **Hasi:** 00:12:10. **Bukatu:** 00:13:36

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Aisia » Taberna giroa » Hotelak eta pentsioak

Laburpena:

1917an Zestoan zeuden hotelak izendatzen dituzte. Etxe partikularretan apopilo jende ugari hartzen zuten. Zestoako bainuetxean tren estazioa zegoen eta Margaritaren aita aritzen zen astoa hartuta maletak eramaten.

7. Jende ospetsua bainuetxean

- **Erref:** ZES-022/009
- **Iraupena:** 0:02:32. **Hasi:** 00:13:36. **Bukatu:** 00:16:08

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:

Egunean hirutan aldatzen ziren bainuetxeko bezeroak; soineko luzeak eramaten zituzten emakumeek, oso dotoreak ziren. Jende ospetsu ugari bertaratu zen eta haietako batzuk izendatzen dituzte, toreatzaileak, kondeak eta markesak, besteak beste. Propina gisa dirua edota ohialak utzi ohi zizkieten neskameei.

8. Medikuek gomendatutako ura

- **Erref:** ZES-022/010
- **Iraupena:** 0:01:55. **Hasi:** 00:16:08. **Bukatu:** 00:18:03

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Gaixotasunak

Laburpena:

Ura hartzera bertaratu ezin zirenek ur botilak erosten zituzten. Trenean edo autoz joaten ziren ur bila. Botikan ere saltzen zen bertako ura eta medikuek gomendatua izaten zen. Bi iturri zeuden gibelerako eta giltzurrunetarako onak zirenak.

9. Bainuetxeko urterik onenak; neska gizenak ederrenak

- **Erref:** ZES-022/011
- **Iraupena:** 0:02:33. **Hasi:** 00:18:03. **Bukatu:** 00:20:36

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

1961etik 1963ra oso urte onak izan ziren eta bainuetxean 80 zerbitzari, 20 bat sukaldari eta beste zenbait lagun beste zerbitzuetarako egoten ziren. 1968an 30 erreal balio zituen egonaldi garestienak. Garai hartan neska ederrenak gizenak izaten ziren. Otorduetan bainuetxean zer jaten zen azaltzen dute, "langosta a la Americana" esaterako.

10. Zezenak eta pilota partidak

- **Erref:** ZES-022/012
- **Iraupena:** 0:00:40. **Hasi:** 00:20:36. **Bukatu:** 00:21:16

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Aisia » Oporrak

Laburpena:

Bainuetxera joaten ziren kanpotarrek neskamea eta txoferra eramaten zuten beraiekin. Bazkalondoan zezenetara edo pilota partidak ikustera joaten ziren. Pilota partidak udan egunero izaten ziren.

11. Bainuetxeko gonbidatuen kotxeak

- **Erref:** ZES-022/014
- **Iraupena:** 0:01:01. **Hasi:** 00:21:25. **Bukatu:** 00:22:26

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Autoak

Laburpena:

Bainuetxeko gonbidatuen kotxeak deskribatzen ditu.

12. Zestoako uren kalitate ona

- **Erref:** ZES-022/018
- **Iraupena:** 0:01:25. **Hasi:** 00:24:20. **Bukatu:** 00:25:45

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak

Laburpena:

Leku ezberdinetako bainuetxeen urak aztertu eta lehiaketak egiten zituzten; Zestoako bainuetxeak sari asko irabazi zituen. Epela, gazia eta mikatza zen bertako ura. Hiru basokadako neurria izaten zen ona eta komunera joateko larria ematen zuen ur horrek.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-04-12

CC-by-sa | Ahotsak.eus
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com